Blagoslov

Rasprava o pojmu blagoslov

Riječ blagoslov u jeziku se koristi u značenju trajanja dobra i njegove postojanosti uvećanjem i rastom njegovim. Ibn Abbas je riječ blagoslov protumačio kao mnoštvo i rast svakog dobra. A Allahov Poslanik, s.a.v.a., je oblik blagoslovljen protumačio kao „vrlo koristan“.

Opće je zapažanje da drugi dio ove skupine hadisa ukazuje na doseg korišćenja riječi blagoslov u Kur'anu i Hadisu i na područja te upotrebe, bez obzira na različitosti u razinama i dimenzijama. Otuda dolazi izuzetna važnost razmatranja i proučavanja tih tekstova.

Bliskost materijalnih i duhovnih činilaca

Prva pojedinost koja privlači pažnju kada se istražuju uzroci blagoslova i njegovi motivi s kur'anskog i hadiskog stanovišta je bliskost koja se jasno ukazuje u islamskim tekstovima između duhovnih činilaca blagoslova i materijalnih uzroka i povoda. Tako, s jedne strane, ti tekstovi kazuju o svijesti o Bogu (takva), robovanju samo Njemu (ibadet), čistoći (taharet),

moljenju (du'a), klanjanju (salat), hodočašću (Hadž), traženju oprosta (istigfar) i slično, opisujući načela blagoslova i rasta u životu. S druge strane, jasno se vidi kako oni kazuju o čuvanju i gajenju životinja, poljoprivredi, trgovini i radu kao zalihi blagoslova i činiocima ozbiljenja dobra i njegova rasta i procvata. Osnovno značenje koje proizlazi iz te bliskosti i spojenosti duhovnog i materijalnog u jedan složeni okvir jeste da vjerovanje sa uticajem duhovnosti na dobro, blagoslov i materijalni procvat ne znači u islamskoj planetarnoj vizuri poricanje materijalnih uzroka i povoda ili umanjenje njihove važnosti u cilju ozbiljenja razvoja. Naprotiv, to samo znači da u islamskom poimanju, uz poznate materijalne uzroke, uvjete i elemente, postoje i drugi nevidljivi činioci, koji ostavljaju neosporan trag u tom hodu. U islamskom shvatanju, ispravno vjerovanje, lijepa ćud i dobra djela imaju važnu ulogu u općem procvatu i privrednom razvoju ljudskog društva.

Kur'an Časni jasno potvrđuje:

(وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ).

A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i iz neba i iz zemlje slali, ali oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili.[1]

Istjecanje duhovnih blagoslova iz materijalnih blagoslova

Od drugih pojedinosti koje su izuzetno važne je okolnost da se u islamskom shvatanju ne postiže zadovoljstvo jedino uticajem duhovnih na materijalne vrijednosti i posljedicama koje taj uticaj proizvodi u neprekidnom ekonomskom razvoju nego je, također, istinito i obratno, u smislu da materijalni blagoslovi, kada se potpuno otvore u okviru islamskih učenja, vode jačanju duhovnih vrijednosti i njihovom procvatu.

U postupku uspostavljenom islamskim učenjem u cilju upotpunjenja čovjeka i ljudskog društva kojeg je on dio, nema u osnovi podvajanja između duhovnog upotpunjenja i materijalnog razvoja.

U svjetlu predočenog, islamsko učenje djeluje zajednički sa svim naporima na putu ozbiljenja materijalnih blagoslova koje smatra vidom robovanja Bogu (ibadeta) ako su njihovi motivi ispravni i ako idu u pravcu izgradnje čovjeka te pomažu u ozbiljenju materijalnih i duhovnih blagoslova, jednih uz druge.

Suprotne vrijednosti i nestanak blagoslova

Kao što ustroj vjerskih, moralnih i praktičnih vrijednosti ima uticaj na ozbiljenje dobra i izbijanje blagoslova, tako suprotne vrijednosti nužno uzrokuju njegov nestanak. Međutim, to ne sprječava pojavu da neke vrijednosti koje su suprotne pozitivnim vrijednostima imaju veću ulogu od drugih u iskorjenjivanju dobara i nestanku blagoslova, kao što je slučaj s lošom nakanom (nijjetom), izdajom, opijanjem, nasiljem, bludom, napuštanjem načela "naređivanja dobra, a odvraćanja od zla".

Ono što nužno donosi blagoslov života

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Zaista, ljudi budu grješnici, a ne budu čestiti, pa obilaze rodbinu, te se povećava njihov imetak i dugo žive. A kako bi tek bilo da su dobročinitelji čestiti!“[2]

Allahov Poslanik, s.a.v.a. – kada ga je Ali, mir s njim, upitao o riječima Višnjeg: Allah briše šta hoće, a učvršćuje šta hoće! – rekao je: „Zaista, obradovaću te njihovim tumačenjem i zajednicu moju poslije mene ću sigurno obradovati njihovim tumačenjem: milostinja učinjena na pravi način, dobročinstvo roditeljima i činjenje dobra preinačuju nesreću u sreću i produžavaju život.“[3]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Onaj ko bude nadahut iskrenošću u govoru, pravičnošću prema drugima, dobročinstvom roditeljima i održavanjem rodbinskih veza njemu će rok biti zaboravljen, opskrba povećana, biće mu dato da se okoristi svojim razumom i biće podučen njegovim dokazom kada pitan bude.“[4]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Lijepa ćud, održavanje rodbinskih veza i činjenje dobra bližnjim produžavaju život i čine domove naprednim, makar ljudi bili i grješnici.“[5]

Ono što nužno priskrbljuje blagoslov doma

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Uistinu, blagoslov brže ulazi u kuću iz koje proistječe dobro nego što oštrica ulazi u grbe deve ili što poplava stiže do njezina završetka.“[6]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Nema nijedne kuće u kojoj su kćerke, a da se svaki dan na nju ne spusti dvanaest blagodati i milosti iz neba; meleki neprekidno posjećuju tu kuću, upisujući njihovom ocu svaki dan i noć robovanje Bogu godinu dana.“[7]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: Kad neko od vas uđe u svoju kuću neka nazove selam, jer to u nju spušta blagoslov i čini da borave u njoj meleki.“[8]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Onaj ko imenuje mojim imenom nadajući se mome blagoslovu i mojoj sreći na njega će se jutrom i večeri spuštati blagoslov sve do Dana stajanja.“[9]

Lijepa ćud koja nužno donosi blagoslov

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Lijepa ćud i ustezanje od uznemiravanja povećavaju opskrbu.“[10]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Kada su dva trgovca iskrena, na njih se spušta blagoslov, a kada lažu i varaju, njima blagoslov biva uskraćen.“[11]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Opskrba dolazi brže u kuću u kojoj je darežljivost nego što oštrica ulazi u grbe deve.“[12]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Zaista, u blagosti su povećanje i blagoslov. Onaj ko je lišen blagosti – lišen je dobra.“[13]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Povjerenje donosi opskrbu.“[14]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Skromnost je blagoslov.“[15]

Sjećanja i čini robovanja koji nužno donose blagoslov

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Kada čovjek kaže: 'U ime Boga, Milostivoga, Premilostivoga', Bog Višnji kaže: 'Moj rob je otpočeo imenom Mojim i obaveza je Moja da mu upotpunim njegove poslove i da mu blagoslovim njegova stanja.'“[16]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Svaki važan posao koji se ne započne pohvalom Bogu i blagoslovom na mene, prekinut je i nepotpun i lišen je svakog blagoslova.“[17]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Često tražite oprost – pribavićete opskrbu!“[18]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Klanjanje spada u zakone vjere; u njemu je zadovoljstvo Gospodara Višnjeg i to je utvrđeni put vjerovjesnika. Klanjaču pripadaju: ljubav meleka, uputa, vjerovanje, svjetlost spoznaje i blagoslov u opskrbi.“[19]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Noćno klanjanje... To je blagoslov u opskrbi.“[20]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Učinite hodočašće, zaimaćete!“[21]

Djela koja nužno pribavljaju blagoslov

قُلْ إِنَّ رَبِّی يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ يَقْدِرُ لَهُ وَ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَیْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَ هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ

Reci: Gospodar moj daje obilnu opskrbu onome kome hoće od robova Svojih, a kome hoće uskraćuje; što god vi podijelili, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje.[22]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Udjeljujte milostinju jer milostinja sigurno povećava imetak obilno! Udjeljujte milostinju, Bog vam se smilovao!“[23]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Onom koji hranom hrani opskrba dolazi brže nego što nož ulazi u devinu grbu. Zaista, Bog Višnji se pred melekima ponosi onim koji hranom hrani.“[24]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Zaista, održavanje rodbinskih veza povećava opskrbu!“[25]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Dobročinstvo i dobrosusjedstvo su povećanje u opskrbi i unapređenje Ovoga svijeta.“[26]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Onoga ko je umjeren u svom življenju, Bog opskrbljuje, a onome koji rasipa, Bog uskraćuje.“[27]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Blagoslov se podiže iz kuće u kojoj je smeće.“[28]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Zasnivajte porodice, to vam je bolje u pogledu opskrbe![29]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Posjetilac bolesnika ulazi u blagoslov, a kada sjedne, zaroni u nj.“[30]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Bog spušta blagoslov na onog koji s lahkoćom prodaje, s lahkoćom kupuje, s lahkoćom isplaćuje i s lahkoćom naplaćuje.“[31]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: „Okupljajte se oko vašeg jela i spominjite ime Božije tom prilikom, Bog će vam u tome blagoslov spustiti.“[32]

Moljenja koja nužno donose blagoslov

وَ قُل رَّبِّ أَنزِلْنِی مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَ أَنتَ خَيْرُ الْمُنزِلِينَ

I reci: *“Gospodaru moj, spusti me na blagoslovljeno mjesto, Ti to najbolje umiješ!”[33]*

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao Aliju, mir s njim: *„O Ali, kada stigneš u neko mjesto, reci: Bože moj, spusti me na blagoslovljeno mjesto, Ti to najbolje umiješ!“[34*

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je rekao: *„Bože moj, oprosti mi grijeh moj, povećaj mi opskrbu moju i blagoslovi mi ono čime si me opskrbio!“[35]*

U djelu El-Kafi se prenosi od Ebu Abdullaha el-Berkija (u nizu prenosilaca do Poslanika): „Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.a., vjenčao Fatimu ashabi su rekli: 'Neka Bog da slogu i sinove!', a on je uzvratio: 'Ne, nego dobro i blagoslov!'“[36]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je govorio kada bi se probudio: „Bože moj, ja zaista išćem od tebe dobro ovoga dana i njegovo svjetlo, njegovu uputu i blagoslov, njegovu čistotu i zdravlje! Bože moj, ja zaista išćem od Tebe njegovo dobro i dobro onoga što je u njemu, a tražim zaštitu u Tebe od njegova zla i zla onoga što je nakon njega![37]

Allahov Poslanik, s.a.v.a., je – kada bi nastupio mjesec Redžep – govorio: „Bože moj, blagoslovi nas u Redžepu i Šabanu i daj nam da dočekamo mjesec Ramazan!“[38]

---

[1] El-A‘raf, 96.

[2] El-Kafi, sv. 2, str. 155, predaja 21.

[3] Er-Ra‘d, 39; Subulu-l-huda ve-r-rešad, sv. 9, str. 235.

[4] A‘lamu-d-din, str. 265.

[5] A‘lamu-d-din, str. 294.

[6] El-Kafi, sv. 4, str. 29, predaja 2.

[7] Džami‘u-l-ahbar, str. 285, predaja 765.

[8] ‘Ilelu-š-šerai‘, str. 583, predaja 23.

[9] Usdu-l-gabe, sv. 1, str. 535, br. 745.

[10] El-Firdevs, sv. 2, str. 140, predaja 2713.

[11] El-Kafi, sv. 5, str. 174, predaja 2.

[12] Tarihu Dimešk, sv. 13, str. 24, predaja 3031.

[13] El-Kafi, sv. 2, str. 119, predaja 7.

[14] El-Kafi, sv. 5, str. 133, predaja 7.

[15] El-Dža‘ferijjat, str. 160.

[16] ‘Ujunu ahbari-r-Rida, sv. 1, str. 300, predaja 59.

[17] Kenzu-l-‘ummal, sv. 1, str. 558, predaja 2510.

[18] El-Hisal, str. 615, predaja 10.

[19] El-Hisal, str. 522, predaja 11.

[20] Iršadu-l-kulub, str. 191.

[21] El-Fakih, sv. 2, str. 262, predaja 2387.

[22] Sebe', 39.

[23] El-Kafi, sv. 4, str. 9, predaja 2.

[24] Tenbihu-l-havatir, sv. 1, str. 171.

[25] De'aimu-l-islam, sv. 2, str. 331, predaja 1249.

[26] El-Usulu-s-sittete 'ašere, str. 77.

[27] El-Kafi, sv. 2, str. 122, predaja 3.

[28] Kenzu-l-'ummal, sv. 15, str. 402, predaja 41560.

[29] El-Kafi, sv. 5, str. 329, predaja 6.

[30] Kenzu-l-fevaid, sv. 1, str. 379.

[31] Tehzibu-l-ahkam, sv. 7, str. 18, predaja 79.

[32] Sunenu Ebi Davud, sv. 3, str. 346, predaja 3764.

[33] El-Mu'minun, 29.

[34] El-Fakih, sv. 2, str. 298, predaja 2508.

[35] Sunenu-t-Tirmizi, sv. 5, str. 527, predaja 3500.

[36] El-Kafi, sv. 5, str. 568, predaja 52.

[37] Mekarimu-l-ahlak, sv. 1, str. 94, predaja 181.

[38] Šu'abu-l-iman, sv. 3, str. 375, predaja 3815.